

A TERRORFELDERÍTÉS RENDSZERE
EGY HIPOTETIKUS KELET-KÖZÉP-EURÓPAI
ORSZÁGBAN A 21. SZÁZAD ELSŐ HARMADÁBAN

A 21. század első harmadára Kelet-Közép-Európában¹ is megszokott jelenséggé vált a terrorizmus. Ha a szorosabban vett térségben konkrét terrorcselekményekre e sorok írásáig csak elvétve került is sor, a terrorizmus és az ellene való küzdelem nemcsak a szakemberek mindennapjait határozza meg, hanem a polgárokét is. Az emberek hozzászóltak a mindennapjaikat érintő korlátozásokhoz: a repülőtereken a hosszú, gyakran öncélúnak tűnő biztonsági ellenőrzésekhez,² az ebből adódóan megnövekedett várakozási időhöz; ahhoz, hogy külföldi műemlékeket csak úgy látogathatnak, ha előtte biztonsági ellenőrzésen esnek át. Megszokták, hogy nem úgy lehet gépkocsival megközelíteni a nagy tömegeket vonzó rendezvényeket, mint korábban. A felsorolást még sokáig lehetne folytatni.

Ha ezeket az intézkedéseket a tágabb értelemben vett elhárítás³ fogalomrendszerébe illesztjük, akkor elmondhatjuk, hogy ezek a megelőző-korlátozó intézkedések kategóriájába tartoznak, amelyeket, ha szakmailag modellezzük a folyamatokat, akkor a folyamatos felderítő, jelen esetben terrorfelderítő munka eredményeként fogalmaznak meg és vezetnek be. Jelen tanulmányban ennek az izgalmas tevékenységnek, a terrorfelderítésnek vázoljuk fel lényegi csomópontjait és központi elemeit.

Amennyiben a terrorfelderítés jelentőségét tágabb értelemben kívánjuk bemutatni, úgy megállapíthatjuk, hogy a terrorfelderítés nemcsak a fent vázolt megelőző-korlátozó intézkedéseknek az alapja, hanem lényegében valamennyi elhárító intézkedést ez a munkafázis alapoz meg. A felderítési eredmények alapján van lehetőség a terrorizmussal együttműködő vagy azokat támogató személyek elfogására, az esetleges bűncselekmények kinyomozására. A felderítés alapozza meg

¹ A tanulmányban Kelet-Közép-Európa alatt – a történettudomány fogalmi rendszerét használva – a mindenkori Cseh-, Lengyel- és Magyarországot, továbbá Szlovákiát értjük, ahol a klasszikus nyugat-európai fejlődés vívmányai, lépései jelen vannak és jól felismerhetők (például polgári nemzetállam, többpárti demokrácia stb.), azonban mintakövető módon, kevésbé differenciálódottan alakultak ki. A fogalmat máig érvényes módon Szűcs Jenő vezette be. Lásd SZŰCS 1983.

² *Transportation Security Administration*. Online: www.tsa.gov.

³ REGÉNYI 2018: 6.

az adott ország jogszabályi környezetének kialakítását és a változó fenyegetéshez való hozzáigazítását. A felderítési eredmények alapján kerülhet sor a különböző katonai⁴ jellegű válaszlépések meghatározására és végrehajtására, akár nemzetközi együttműködés⁵ keretében. A terrorfelderítés segíti az adott ország migrációs politikájának és migrációs gyakorlatának a kialakítását, finomhangolását is.

A kulcsszó a *finomhangolás*. Amennyiben ezeket az intézkedéseket nem a felderítés eredményei alapján vagy annak figyelembevételével hozzuk meg, úgy nagyon könnyen elképzelhető, hogy a megelőző-korlátozó intézkedések túlságosan szigorúak lesznek, és így akadályozzák az ország lakosainak mindennapi életét és a gazdaság fejlődését. Avagy, éppen ellenkezőleg, nem lesznek eléggé szigorúak, kitéve így az adott országot a terrortámadások veszélyének.

Jelen tanulmányban a terrorfelderítést egy ország stratégiai erőfeszítéseinek, érdekérvényesítésének egyik elemeként tekintjük. Így tehát érvényesek a stratégia tapasztalatai, tanulságai. Több ezer éves stratégiai alapgondolat, hogy az eredményes fellépés érdekében saját magunkkal – jelen esetben egy kelet-közép-európai országgal –, illetve az ellenféllel – jelen esetben a terrorizmussal – a lehető legnagyobb mértékben tisztában kell lennünk.⁶ Kelet-Közép-Európa országai földrajzilag Európához, kulturálisan, gazdaságilag és politikailag, valamint nem utolsósorban katonailag az úgynevezett nagybetűs Nyugathoz tartoznak. Ebből adódik, hogy számos olyan értékes vagy szimbolikus intézmény, létesítmény található ezen országokban, amely vonzó célpont a terrorizmus számára, illetve a nyugati világhoz való tartozás önmagában is a terrorizmus célpontjává teszi az adott országot. Van tehát mit veszíteni. Ugyanakkor a nyugati szövetségi rendszerhez való tartozás nagymértékben bővíti a terrorfelderítés eszköztárát, és a terrorfelderítés számára rendelkezésre álló információk mennyiségét és minőségét is. Fontos további mozzanat, hogy Kelet-Közép-Európa országai a történelem során évszázadok alatt kialakult nemzeti jellegüket megtartották, azaz nem, vagy még nem találhatók területükön olyan közösségek, amelyek sajátos etnikai vagy vallási jellegüknél fogva segíthetnék a terrorizmust támogató vagy a terrorizmusban részt vevő személyek mozgását, egyéb tevékenységét.⁷ Ezen túlmenően, a terrorizmus mint politikai

⁴ A haderő bekapcsolódása a terrorellenes küzdelemben nem a terrorellenes globális háborúval (GWOT) veszi kezdetét, elég csak a brit ejtőernyősök és különleges erők észak-írországi tevékenységére gondolnunk.

⁵ REGÉNYI 2020.

⁶ SZUN-CE 2021.

⁷ Egyes etnikai közösségek és a terrorizmus kapcsolatára az európai történelem számos példát hoz, elég csak a korzikai vagy a baszk szeparatizmusra gondolnunk.

eszköz vagy megoldás a régióban – szerencsére – érdemben kimutatható hagyományokkal nem rendelkezik.

A következő fontos körülmény, hogy Kelet-Közép-Európa országaiban az ott lakók a politikai szabadságjogok teljes körét élvezik. Ugyanakkor a politikai intézményrendszer kifinomult működése az egyén számára megfelelő tanulmányok és tapasztalat nélkül gyakran nehezen átlátható, illetve az egyén szerepe marginálisnak tűnhet. Hasonlóképpen, erős, a mindennapokra kiható, általánosan kimutatható hatású rendezőelv, ideológia – mint például nacionalizmus, bolsevizmus, vagy akár a keresztény vallás – jelenlétéről igazából már nem (és vajon még nem?) beszélhetünk. Ez pedig az egyén számára akár hiányérzetként is jelentkezhet, amely űrt akár a terrorizmus táptalajául szolgáló szélsőséges ideológia is betöltheti. A következő lépés akár az is lehet, hogy valaki a szabadságjogokkal visszaélve, az egyén szerepét túlértékelve, az általa felismerni vélt, de a társadalom többsége által elutasított igazság nevében terrorcselekményeket készít elő vagy követ el. A radikalizálódás lehetősége tehát adott.

Újabb fontos figyelembe veendő körülmény, hogy Kelet-Közép-Európa országai a jogállamiság talaján állnak, intézményrendszerüket és működésüket az írott jog uralma határozza meg. A terrorfelderítés számára ez azt jelenti, hogy az alkalmazandó összetett intézkedéseknek egyfelől meg kell teremteni a jogi alapját. Ez azonban nem csak, sőt, elsősorban nem jogtechnikai kérdés, hiszen ezeket a jogelveknek, elsősorban az egyén szabadságjogainak maximális tiszteletben tartásával kell meghatározni. Meggyőződésem, hogy ez a kompromisszum elérhető, és a fentebb vázolt szempontoknak megfelelően is nagyon eredményes terrorfelderítő tevékenység végezhető.

Milyen megállapítások tehetők az ellenfél, azaz a terrorizmus vonatkozásában? Ebben a tanulmányban nem kívánunk kitérni a terrorizmus fogalmi vagy jogi definíciójának kérdésére, hiszen ennek a problémakörnek számottevő hazai és nemzetközi szakirodalma van.⁸ Azonban éppen ezen szakirodalom megállapításai alapján megkísérlünk azonosítani néhány olyan jelenséget, amely meghatározza a terrorfelderítés eszközrendszerét és működését egyaránt.

Első mozzanat, hogy a terrorizmus rendkívül veszélyes és komoly kihívást jelent minden kelet-közép-európai ország számára. Ha a konkrét támadás valószínűsége nem is túlságosan magas, a potenciális kár nagysága mindenképpen indokolja kiterjedt felderítő és elhárító eszközrendszer megteremtését és fenntartását. Fontos körülmény, hogy a veszély nem egy államot, hanem az államok közösségét fenyegeti. Így kiterjedt lehetőség nyílik az együttműködésre is, amely a felderítés során figyelembe veendő és kihasználható körülmény.

⁸ KORINEK 2015.

További mozzanat, hogy a terrorizmus sokarcú és változó. Ezért a terrorfelderítésnek nemcsak az aktuálisan tapasztalható megjelenési formára kell korlátozódnia, hanem egyéb lehetőségeket is figyelembe kell venni. Az ellenérdekelt fél földrajzilag kiterjedt módon, globális mértékben tevékenykedik, természetesen egyes földrajzi térségekben és országokban eltérő módon és jelleggel. Ez a körülmény ismét csak a nemzetközi együttműködést teszi megkerülhetetlenül szükségessé.

Szólnunk kell a terrorizmus ideológiai háttéréről is. Valamennyi terroristára jellemző, hogy egy abszolút igazság letéteményeseként cselekszik, ezért rendkívül elszánt és következetes. Ez a felderítésre nézve azt jelenti, hogy saját országunkban is szükséges felkelteni és fenntartani az elért eredmények megtartásának szándékát és képességét. Szükséges megteremteni és megtartani a társadalmi ellenálló képességet. (Ezt a jelenséget idegen szóval rezilienciának nevezhetjük.⁹)

A felderítés szempontjából lényeges körülmény, hogy a terrrorszervezetek tudatosan törekszenek a modern kommunikációs eszközök használatára, jelen vannak a szociális médiában, és változatos módon, de igyekeznek kapcsolatot tartani földrajzilag, illetve feladat szempontjából elkülönülten működő tagjaik és együttműködőik között. Ezek olyan lehetőségek, amelyeket a felderítésnek minden körülmények között ki kell használnia.

A terrrorszervezetek működéséről szólva nagyon fontos szempont, hogy korábban, a 20. század második harmadában a terrrorszervezetek gyakran állami támogatással működtek, még hogyha ez a támogatás természetesen titokban történt is, azonban napjainkra elmondható, hogy a helyzet – némileg leegyszerűsítve – megfordult. A terrrorszervezetek maguk viselkednek államként,¹⁰ azaz szakosodott személyek, illetve csoportok foglalkoznak például a potenciális célpontok felderítésével, a potenciális elkövető felkutatásával és kiképzésével, valamilyen szinten a közösség támogatásának megszervezésével, és ami a felderítés szempontjából különösen jelentős, a finanszírozás biztosításával. Ugyanez az államként való működés járul hozzá ahhoz, hogy egyes terrrorszervezetek a nyilvánosság előtt gyakran képesek pozitív színben feltüntetni saját magukat. Hiszen egy szervezet amellet, hogy terrrorszervezet, fenntarthat mondjuk iskolákat vagy kórházakat, és jótékonykodhat is. Ez szintén megnehezíti a felderítéssel foglalkozó szakemberek dolgát.

A terrorfelderítést meghatározó, befolyásoló körülmények felvázolását követően térjünk át a terrorfelderítés rendelkezésére álló eszközökre és módszerekre.

⁹ Reziliensnek akkor tekinthetünk egy társadalmat, ha annak tagjai tisztában vannak a közösség által elért eredményekkel, büszkéek arra, tisztában vannak azzal, hogy az elért sikereket veszélyek fenyegetik, továbbá képesek és készek az egyén szintjén is tenni azért, hogy az elért eredmények fennmaradjanak.

¹⁰ Az effajta működésre a legfontosabb példa az egyiptomi eredetű Muzulmán Testvériség.

Össességében elmondható, hogy a terrorfelderítés céljára valamennyi, a titkos felderítés fogalomköréhez kapcsolódó eszköz és módszer jól használható. Az eredményes felderítés érdekében egymást kiegészítő, egymásra épülő használatuk feltétlenül indokolt és szükséges.¹¹

Ezen módszerek és eljárások általánosságban jól ismertek, noha természetesen konkrét használatuk, alkalmazásuk körülményei mindenkor és mindig, így a kelet-közép-európai térségben is minősített ismeretet képeznek. A szakmai érdeklődő részint a vonatkozó jogszabályokból tájékozódhat a titkos felderítés eszközeiről és módszereiről, illetve ma már magyar nyelven is viszonylag kiterjedt szakirodalom áll az érdeklődő szakember és a tudományos kutató rendelkezésére.¹² E helyütt tehát a titkos felderítés intézményének, a rendelkezésre álló eszközöknek és módszereknek részletes ismertetésére nem kell sort keríteni.

Azonban néhány újszerű, jövőbe mutató, a terrorfelderítés szempontjából is releváns mozzanatot fel fogunk vázolni. A 21. század első harmadában a titkos felderítésre is igaz, hogy a régi módszereket ugyan lehet tovább alkalmazni, de azokat adaptálni kell az új lehetőségekhez, körülményekhez.¹³ Erre jó példa – mondjuk – titkos kapcsolat foglalkoztatása a szociális média, illetve internetes üzenetküldő szolgáltatások keretén belül létrejött csoportokban folytatott kommunikáció ellenőrzésére. Így tehát ebben az esetben három titkos felderítési módszer – a HUMINT, az OSINT, illetve a COMINT – kombinált alkalmazására kerül sor.¹⁴

A másik nagyon fontos lehetőség a kommunikáció ellenőrzésére pedig az, hogy nem az egyes konkrét személyek üzeneteit ellenőrizzük technikai úton, hanem a kommunikáció átfogó, személyhez nem kötött ellenőrzése során jutunk el a számunkra releváns, ellenérdekelte tevékenységet folytató személyig. Ez természetesen gyökeresen eltér az eddigi engedélyezési gyakorlattól. Jogalkotás szükséges az alkalmazásához, amelynek során mérlegelni kell, hogy a nyereség – tudniillik az ellenérdekelte fél hatékony és alapos megismerése – arányban áll-e a veszteséggel – tudniillik az információs önrendelkezéshez fűződő jogok korlátozásával. Erre a kérdésre nem a terrorfelderítési szakembereknek, hanem a politikának kell megadnia a választ, azonban a lehetőségek nagyon is csábítóak.

Harmadik mozzanatként meg kell említenünk azt a fajta lehetőséget, amely az értékelő-elemző-tájékoztató munka és a szorosabban vett titkos felderítés egyfajta

¹¹ HETESY 2011; SOLTI 2017.

¹² DOBÁK 2022.

¹³ DOBÁK 2020.

¹⁴ Az angol betűszavak magyar jelentése rendre: emberi forrásokból történő információgyűjtés, nyílt forrásokból történő információgyűjtés és kommunikáció megismerése révén történő információgyűjtés.

kombinációjaként fogható fel. Ennek során nagyobb mennyiségű, általában önálló jelentéstartalommal nem bíró, az adatokra vonatkozó további adat, az úgynevezett metaadatok számítógéppel, sőt a mesterséges intelligencia bevonásával végzett elemzésével olyan ismeretek birtokába jutunk, amelyek hagyományosan konkrét titkos felderítési eszköz és módszer alkalmazását követelnék meg. Példaként a kapcsolati háló – egyik régebbi példája ennek az úgynevezett híváslista – elemzését, a telekommunikációs rekordokból kinyerhető mozgásmintát, illetve a zárt láncú és közterületi kamerarendszerek felvételeinek elemzéséből ismét csak kinyerhető mozgásmintát említhetjük. Ezen felderítési mód különös előnye, hogy a technika fejlődésével az adatok hosszabb időtávon át is rendelkezésre állnak, hiszen változás nélküli tárolásuk ma már jól biztosított. Így például egy-egy, számunkra releváns ellenérdekelt tevékenységet folytató, ellenőrzés alatt tartott személynek a mozgását vagy kommunikációját a múltban is, tehát az ellenőrzés megkezdése előtti időszakban is meg tudjuk vizsgálni.

A titkos felderítés kétségbevonhatatlanul alkalmas arra, hogy érintettjéről a lehető legrövidebb időn belül az elhárító szerv minél többet, gyakorlatilag mindent megtudjon, anélkül, hogy az illető erről – legalábbis optimális esetben – tudomást szerezne. A terrorfelderítés legkritikusabb mozzanata azonban az, hogy kivel szemben alkalmazzuk azt, azaz, szakmai kifejezéssel élve, kinek a feldolgozását kezdjük meg. Ez az igazi tudomány, illetve gyakran művészet.

Első lehetőség, hogy a terrorfelderítés jelzőrendszerét terrortámadással potenciálisan fenyegetett intézmények köré csoportosítjuk, ideértve természetesen az előkészületeket és a terror támogatását is. Azaz nemcsak – például – a kritikus infrastruktúra elemeiről van szó, hanem különös figyelmet érdemes fordítani a pénzügyi intézményrendszerre is. Minthogy a terrorszervezetek törekszenek tömegpusztító fegyverek megszerzésére, a fegyverzeti, nukleáris fizikai, kémiai (például növényvédőszeres, rovarirtók) vagy biológiai (például orvosi, járványtani) kutatóintézetek, gyárak, raktárak a védendő intézmények között kell hogy szerepeljenek. Legyen a jelzőrendszer humán vagy esetleg technikai bázisú, az ellenérdekelt tevékenység felismerhetőségi jegyeiről folyamatosan tájékoztatnunk kell azt, illetve be kell táplálnunk azokat a technikai felderítési rendszerek megfelelő végpontjaiba. Természetesen ez a tevékenység nem egyszeri, hanem folyamatosan ismétlődő kell hogy legyen. Második lehetőség, hogy személyekre összpontosítunk. Itt elsősorban a már ellenőrzés alatt tartott csoportokhoz köthetők újabb személyi ellenőrzés alá vonásáról van szó. Elképzelhető, hogy együttműködő szolgálatok tájékoztatása alapján kerül sor egy-egy személy ellenőrzésére. Tekintve, hogy a terrorizmus megnyilvánulási formái túlnyomó többségben büntetendő, ezért az ezzel összefüggésben folytatott büntetőeljárások során látókörbe hozott személyek ellenőrzése is szükséges lehet. Tágabbra eresztve a terrorfelderítés hálóját, érdemes kiterjeszteni

azt a radikalizálódó személyeket összefogó szervezetekre is, ideértve különösen a vallási alapú radikalizmust.

A terrorfelderítés terén különös jelentősége van a rendvédelmi szervekkel való együttműködésnek. A terrorizmussal szorosan összefüggő bűncselekményeken túl ennek során külön figyelmet érdemes fordítani a különböző eszközbűncselekményekre is. Egy gépjármű vagy lőfegyver eltulajdonítása, robbanóanyag megszerzése – vagy akár első pillantásra olyan ártatlannak tűnő magatartási forma is, mint például a repülőgépek vezetése – önmagán túlmutató, terrorizmussal összefüggő jelentőséget hordozhat. Amennyiben a terrorfelderítő szervek erről tudomást szereznek, úgy a felderítés sikerrel kecsegtető új irányt vehet. Ugyancsak idesorolhatók a személyazonosító iratokkal, illetve pénzváltással, alacsony szintű kvázi banki jellegű tevékenységgel összefüggő bűncselekményi formák is.

Végül pedig a terrorfelderítés nem nélkülözheti az úgynevezett társadalmi jelzőrendszer szerepét sem. Szüksége van azokra a lakosság legszélesebb köréből beérkező jelzésekre, amelyek nélkül nem képes szorosabban vett felderítő-feldolgozó tevékenységet indítani. Az effajta társadalmi jelzőrendszer kiépítése önmagában egy külön szakmai tevékenység, amelynek során a terrorfelderítő szervnek más elhárító szervekkel együttműködve hosszabb időn keresztül kell tevékenykednie. Ezt a tevékenységet a szakma érzékenyítés vagy idegen szóval *awareness* néven ismeri. Ennek a kérdéskörnek¹⁵ magyar nyelven is elérhető szakirodalmja van.

Tanulmányomban többször utaltam a nemzetközi együttműködés jelentőségére. E helyütt felvázolom annak legfontosabb rendezőelvét. A kiindulópont az kell hogy legyen, hogy a terrorizmus a fejlett nyugati világ közös ellenfele, így tehát adott a lehetőség egy kiterjedt és részletes, kölcsönös előnyökkel járó együttműködésre. Az elhárító és felderítő szervek gyakorlatában a nemzetközi együttműködésnek két fontos szintjét különböztetjük meg. Az egyik a többoldalú, idegen szóval *multilateralis* együttműködés. Ennek jellemzője, hogy kialakult, stabil intézményrendszerei vannak. Az együttműködés ezen formája keretében kerülhet sor az ellenérdekelt fél, jelen esetben a terrorizmus elkövetési magatartásáról – *modus operandi* –, illetve, sajátos elemként, a terrorfelderítés keretében ellenőrzés alatt – szakkifejezéssel élve látókörben – tartott személyekről szóló információ- és adatcserére. Ugyancsak a többoldalú együttműködés keretében kerülhet sor a legjobb bevált gyakorlat, az úgynevezett *best practice* partnerekkel történő megosztására is.

A nemzetközi együttműködés másik formája az úgynevezett kétoldalú együttműködés. Ilyenkor két terrorfelderítő szervezet kooperál egymással. Jellemzője az ilyen jellegű együttműködéseknek, hogy konkrétabbak, szerencsés esetben több

¹⁵ Például JASENSZKY–REGÉNYI–LIPPAI 2021: 15.

kézzelfogható haszonnal járnak. Ugyanakkor az együttműködés időtartama és célja behatárolt, arra általában egy-egy konkrét személy vagy csoport ellenőrzése kapcsán kerülhet sor, gyakran a csoportok finanszírozását, a szervezők be- és átutazását, a külföldön esetleg kiképzett harcosok visszatérését érintően.

A külföldről származó, terrorfelderítési vonzatú információkat azonban nem mindig lehet nemzetközi együttműködésben beszerezni, hiszen nem minden esetben áll rendelkezésre együttműködésre hajlandó és képes, értékrendünket magáénak valló, érdekeit velünk összeegyeztetni hajlandó állami partner. Ilyen esetekben természetesen a terrorfelderítésnek külföldön is konspirált módszereket kell alkalmaznia, avagy a hírszerző szolgálat tevékenységi körét célszerű kibővíteni a terrorfelderítés témájával.

A külföldön folytatott terrorfelderítés témaköre önálló tanulmány tárgyát képezheti. E helyütt arra kívánok csupán rámutatni, hogy ez a fajta tevékenység a hagyományos politikai hírszerzés lehetőségeitől távol áll, ezért amennyiben politikai döntés és felhatalmazás alapján erre sor kerül, úgy más, nem hagyományos fedési módszereket, például kulturális vagy gazdasági fedést célszerű alkalmazni.

A továbbiakban röviden szeretnék szót ejteni a terrorfelderítés egy kiemelt fontosságú szekunder alrendszeréről, méghozzá a terror témájú értékelésről, elemzésről és tájékoztatásról. Ezt a rendszert a szakirodalom komoly terjedelemben dolgozta fel.¹⁶ A terrorfelderítés szempontjából arra szükséges rámutatni, hogy az értékelő-elemző munka során meghatározásra kerülhetnek a terrorizmussal, illetve az arra utaló tevékenységgel kapcsolatos felismerhetőségi jegyek. Ezek azok az elemek, amelyeket mind az objektumi elvű felderítő tevékenység során, mind pedig a szélesebb körű társadalmi jelzőrendszer vonatkozásában folyamatosan használni és frissíteni kell annak érdekében, hogy a terrorfelderítő szervezet a megfelelő ügyindító jelzéseket kapja, és ennek birtokában kellő hatékonysággal és eredményességgel vethesse be a terrorfelderítés eszköztárát.

A klasszikus titkos felderítés számára is időszerű kihívás a tudományos eredmények felhasználása, tágabb értelemben a tudománnyal való együttműködés. Terrorfelderítési szempontból kiemelt fontosságúnak értékelhetjük bizonyos, a terrorfelderítést segítő tudományokkal, így például a szociológiával és a pszichológiával való szoros kapcsolattartást. Ennek révén a terrorizmus esetleges társadalmi támogatottságát, valamint a radikalizálódásra hajlamos egyének sajátosságait korszerűen, naprakészen, optimális esetben a terrorelhárítás eredményeinek figyelembevételével ismerhetjük meg, így felderítő munkánkat hatékonyan végezhetjük, és a sokszor emlegetett objektumi és társadalmi jelzőrendszert is hatékonyan használhatjuk.

¹⁶ REGÉNYI 2020.

KONKLÚZIÓ

Összefoglalva, elmondható, hogy a terrorfelderítés során a klasszikusnak nevezhető titkos felderítési eszköztár hatékonyan alkalmazható. A kihívások elsősorban a titkos felderítés célszemélyeinek és célszervezeteinek kiválasztásában ragadhatók meg. Az itt jelentkező kihívást némileg ellensúlyozza a terrorfelderítés terén tapasztalható és elengedhetetlen nemzetközi együttműködés jelentette támogatás. További kiaknázható lehetőségként tekinthetünk a tudománnyal való együttműködésre is, amelynek hozadéka közvetlenebbül építhető be a terrorfelderítés munkamódszereibe, mint egyéb titkos felderítési ágak metodikájába.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- DOBÁK Imre (2020): Az információgyűjtés területeinek evolúciója, a kibertér jelentősége. In RUZSONYI Péter (szerk.): *Közbiztonság*. Budapest: Ludovika, 996–1009. Online: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/16197/TKP_Kozbiztonsag.pdf
- DOBÁK Imre szerk. (2022): *Nemzetbiztonság a 21. század elején. Szemben a kihívásokkal*. Budapest: Ludovika.
- HETESY Zsolt (2011): *A titkos felderítés*. PhD-disszertáció. Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Doktori Iskola.
- JASENSZKY Nándor – REGÉNYI Kund – LIPPAI Zsolt (2021): A biztonságtudatosság fogalma, fejlődése nemzetbiztonsági, terrorelhárítási és magánbiztonsági szempontból. *Nemzetbiztonsági Szemle*, 9(4), 3–17. Online: <https://doi.org/10.32561/nsz.2021.4.1>
- KORINEK László (2015): A terrorizmus. *Belügyi Szemle*, 63(7–8), 7–38. Online: <https://doi.org/10.38146/BSZ.2015.7-8.1>
- REGÉNYI Kund (2018): Az elhárítás elméleti modellje (vázlat). In DOBÁK Imre – HAUZINGER Zoltán (szerk.): *Szakmaiság, szerénység, szorgalom. Ünnepi kötet a 65 éves Boda József tiszteletére*. Budapest: Dialóg Campus – Nordex, 541–546.
- REGÉNYI Kund (2020): Értékelés, elemzés és tájékoztatás a 21. században. In RUZSONYI Péter (szerk.): *Közbiztonság*. Budapest: Ludovika, 1021–1027. Online: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/16197/TKP_Kozbiztonsag.pdf
- REGÉNYI Kund (2020): International Cooperation between Intelligence Services. *Nemzetbiztonsági Szemle*, 8(4), 59–64. Online: <https://doi.org/10.32561/nsz.2020.4.4>
- SOLTI István (2017): *A titkos információgyűjtés, elvei, eszközei és módszerei, alkalmazásának lehetőségei a nemzetbiztonsági munkában*. PhD-disszertáció. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi Doktori Iskola.
- SZUN-CE (2021): *A háború művészete*. Ford. Tokaji Zsolt. Budapest: Helikon.
- SZÜCS Jenő (1983): *Vázlatok Európa három történeti régiójáról*. Budapest: Magvető.